

Ved Siden af Forbrugerens Ret til at erholde de første Livsfornødenheder til en rimelig Pris staa imidlertid Frembringerens Ret til at afsætte sin Vare med rimelig Fortjeneste. Og den Pris, der sikrer rimelig Fortjeneste og derfor er berettiget, vil ved Omkostningernes Stigning kunne naa en Højde, der ikke er overkommelig for Forbrugerne. Det maa nu antages, at Prisniveauet herhjemme efterhaanden har naaet en saadan Højde, hvorom i øvrigt henvises til den Redegørelse for Prisforholdene i Tiden efter Juli 1914, som det statistiske Departement har udarbejdet og som er trykt som Bilag I til nærværende Lovforslag.

Ved sin Langvarighed har Dyrtiden for store Dele af Befolkningens Vedkommende svækket den Modstandskraft, som var til Stede inden Verdenskrigens Udbrud, og hvis ikke alvorlig Nød skal indtræde i den fattigste Befolkning, og store Dele af den Befolkning, som kun har smaa Indtægter til Raadighed, skal rammes af Underernæring, vil det være nødvendigt, at de hidtil trufne Statsforanstaltninger til Hjemmemarkedets Forsyning og Prisernes Regulering suppleres med Foranstaltninger, der kan afværge saadanne Følger af den uundgaaelige Dyrtid.

Denne nye Opgave bør formentlig overdrages det kommunale Initiativ til Løsning. Det samme Formaal vil i Land og By og i de forskellige Landsdele kunne opfyldes ved Anvendelsen af forskellige Midler, og de kommunale Organer vil bedst kunne anvise og gennemføre disse Midler. Dog vil en Samvirken af Kommunerne ofte være nødvendig, og Lovforslaget angiver en Vej til at tilvejebringe en saadan Samvirken. I øvrigt hviler Lovforslaget, idet det kun angiver Opgavens Art, paa Tillid til, at det kommunale Selvstyre og Initiativ, naar endvidere Adgang til at tilvejebringe de fornødne Pengemidler til Opgavens Løsning er anvist, vil vide i fuldt Maal og paa den mest virksomme Maade at benytte sig af den Myndighed, som de overordentlige Forhold har gjort det ønskeligt at lægge i dets Haand.

Dog har man fundet det rigtigt udtrykkeligt at fastslaa, at der i de kommende Vintermaaneder og Foraarsmaaneder over hele Landet skal træffes Foranstaltninger til Bispising af de Børn, hos hvem Underernæring maatte befrygtes. Det er for Samfundets Trivsel af en fundamental Betydning, at den opvoksende Slægt føres uskadt gennem den nuværende Krisetid. Men idet Staten fastslaaer Prin-

cippet, bør det i øvrigt overlades til Kommunerne at føre dette ud i Livet efter de Hensyn, som Forholdenes Forskellighed gør naturlige.

Foruden de kommunale Raad vil ved Lovens Gennemførelse de i Henhold til kgl. Anordning af 29. August 1914 nedsatte kommunale Kommissioner kunne medvirke. Ved et Møde af Repræsentanter for disse Kommissioner, de kommunale Raads Organisationer, Den danske Købstadsforening, De samvirkende Sogneraadsforeninger og Amtsradsforeningen m. fl., som efter Indenrigsministerens Indbydelse fandt Sted den 8. Oktober d. A., drøftedes bl. a. Tanken om en stedlig Samvirken af disse Kommissioner. Indenrigsministeren har paa Grundlag af de Forhandlinger, der førtes paa dette Møde og paa et senere Møde med Landets Amtmænd den 10. Oktober d. A., udarbejdet og udsendt det som Bilag III, 1 vedføjede Cirkulære af 6. November d. A. I Henhold til dette Cirkulære vil over hele Landet finde Møder Sted af de lokale Kommissioner, hvor ogsaa Spørgsmaal om kommunale Foranstaltninger til Begrænsning af Dyrtiden og dens Følger vil komme til Forhandling.

For at de kommunale Foranstaltninger skal blive af virkelig Betydning i den kommende Tid maa store Pengemidler kunne have til Anvendelse, og Udgifterne bør da dækkes ved Samvirken af Stat og Kommune. Statens Tilskud er i Forslaget sat til Halvdelen af Udgifterne ved de kommunale Foranstaltninger og begrænset til ikke at kunne overstige 4 Kr. pr. Indbygger. Saafremt Forslaget benyttes fuldt ud af alle Kommuner, vil saaledes et Beløb af 22 Mill. Kr. kunne anvendes i Tidsrummet indtil 1. November 1916. Tidsgrænsen er fastsat saaledes, for, saafremt Krig og Dyrtid vedvarer, at give den nye i Oktober 1916 sammentrædende Rigsdag Lejlighed til da at overveje en Fornyelse, eventuelt en Revision af Loven.

Med Hensyn til de Midler, Kommunerne selv skal tilvejebringe for at føre de overordentlige Foranstaltninger, som de finder nødvendige, ud i Livet, bør der aabnes dem friere Adgang til at tage Bestemmelse om Skatteudskrivning end i den nuværende Lovgivning indrømmet. De gældende Regler vedrørende Ejendomsskatternes Fiksering, Forholdet mellem Hartkornsskatterne og Ejendomsskylden og mellem Ejendomsskatter og personlige Skatter i en Kommune, Skatteudskrivningens Størrelse, Afholdelse af Skattevalg m. m., bør paa Grund af Forholdenes og Foranstalt-